

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr E. T. v. d. Horn, Helpman (Gr.); Mr A. Bouman, Rotterdam; Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Crenier, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. van Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gilhuis-Smitskamp, Mijdrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herksen, Ermelo; Dr B. Holwerda, Kantens; A. Janse, Biggelerke; Dr P. Jaaprae, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr J. v. d. Linden Zeist; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Drs Joh. Luijkenaar Francken, Rotterdam; Mevr. J. M. Th. Luijkenaar Francken-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr H. Mulder, Kloosterburen; Dr A. Ringnald, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wanswert; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Drs H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wolvega; D. Stroo, Bussum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa.; Dr C. Veenhof, Haarlem; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Franeker; Dr D. K. Wielenga, Bellingwolde; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f 7.50 en voor Ned.-Indië f 6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f 0.15.

UD: Bij den nieuwen jaargang. — Hoofdartikel: metiek. I. — Uit de Schrift: Christus regelt zijn vering tegenover Maria. (Joh. 2: 4a.) — Sabbath. — Kerkeven: De Chr. Geref. en de eenheidsvraag. Bavinck de algemeene genade. Naar behoefte of naar de col? Het invullen van een attestatie. Waarom is „Justus“ te weinig bekend? — Even Parkeeren: Het evangelie de bekering. — Pop. Wet. Schetsen: De klassieke opopen over de onsterfelijkheid der ziel. I. — Lit. en st: Ieder is alleen. — Uit de Historie: Dr Kuyper over ectivisme en personalisme. — Het Boek van de Week: el de Ruyter. — Vakwetenschap en Praktijk: Bijb. rt. V. — Perschouw. — Boekbesprekingen. — Kerke.

Bij den nieuwen jaargang.

I dank in het hart beginnen wij den nieuwen ang. Tot onze groote vreugde heeft ons blad loop in de laatste jaren ongestoord kunnen engen. Na de jongste wijziging in de redactie en we bij elken nieuwen jaargang constateat dat we met meer lezers aanvingen, dan bij gin van den voorafgaanden. En ook thans li weer het geval. We zijn daar temeer ntelijk voor, waar we — achteraf mag zoo el eous gezegd worden — den invloed van nige legendes grooter hebben geacht, dan ten el geval gebleken is.

often doen we niet; vergelijkende advertenlaatsen ook niet. Een blad van 4 pagina's plooping nog het goedkoopste niet, maar één uurste; en een ruimte opvullen met persw en diversen, maakt een blad nog het ste niet. We hopen, dat we ook in de reclame verder uit de buurt van Amerika zullen en. De gezichtspunten, waaronder een blad telijk bezien kan worden, zijn trouwens re.

ieuwe medewerkers zijn toegetreden de en Mr A. Bouman van Rotterdam, die over ek en orgel schrijven zal, Dr B. Holwerda Kantens, Dr H. Mulder van Kloosterburen s D. K. Wielenga van Bellingwolde. Laatstenden hebben trouwens reeds eerder in ons gepubliceerd.

ons blad in den afgelopen jaargang veel mogen bijdragen tot herstel van de rust in ring der Gereformeerde Kerken, stemt ons olmoedigen dank; dit is geen gelegenheids. In hoeverre dit verkregen resultaat na dezen aanvallen van anderen zal moeten worverdedigd, zal de toekomst leeren. Het getal men, die de rollen omkeeren, en den aanzoo ras vergeten, dat zij wie hem afwijst zijn naam „sieren“, wordt steeds kleiner. is althans een troost: legendes doen steeds er kwaad.

K. S.

HOOFDARTIKEL

Eugenetiek.

I.

Definitie.

genetiek is de wetenschap, die zich bezig met de studie van de verschillende factoren, de wording van den mensch beheerschen en praktische maatregelen tracht aan te wijzen dit proces in goede, althans gewenschte banen inden. Hoewel deze omschrijving voldoende geeft wat onder eugenetiek moet worden verkan, kan het toch zijn nut hebben enkele defis over dit onderwerp afzonderlijk te noemen, alleen om het standpunt van verschillende vers over dit onderwerp recht te laten wederen, maar ook om daardoor een duidelijk overte verkrijgen van het terrein, waarop de metiek zich beweegt.

Eugenetiek, ook wel genoemd eugeniek, eugene of eugenetica, is afgeleid van Grieksche woorden, welke goed en geboren worden beteekenen. Letterlijk wil eugenetiek dus zeggen: goede wording. In den zin, zooals dit voor het eerst door den beroemden Engelschen anthropoloog Francis Galton (in 1883) genoemd wordt, beteekent het: de studie van de oorzaken, welke de eigenschappen der toekomstige geslachten verbeteren of doen achteruitgaan — zoowel op lichamelijk als op geestelijk gebied.¹⁾ Deze bepaling is zeer ruim, omdat tot de genoemde factoren niet alleen de erfelijkheidsfactoren gerekend kunnen worden, maar ook factoren betreffende het milieu, m.a.w. allerlei hygiënische en sociale omstandigheden. Vandaar dat Van Herwerden²⁾ op den anthropologischen cursus in 1924 te Amsterdam gehouden de eugenetiek aldus omschreef: eugenetica beoogt de studie van de erfelijke eigenschappen van den mensch en de wisselwerking tusschen den genotypischen aanleg en de levensomstandigheden in den ruimsten zin.

Om reden men de goede wording van den mensch op twee manieren kan bevorderen, n.l. enerzijds door verbetering van de erfelijkheidsmassa en anderzijds door verbetering der levensvoorwaarden heeft Waardenburg³⁾ voorgesteld in de eugene een theoretisch onderscheid te maken tusschen eerstgenoemde maatregelen, welke hij betitelt met den naam van euidiogenese en de andere groep van maatregelen, welke hij samenvat onder den naam van euplaenogenese. Hoewel deze beide termen inderdaad tot begripsverheldering dienen, hebben deze namen in de literatuur geen ingang gevonden.

Oorspronkelijk had de eugenetiek zoowel betrekking op den mensch als op planten en dieren. In den loop van de verdere ontwikkeling van deze wetenschap heeft ze zich evenwel beperkt tot den mensch en is ze vooral een praktische, een toegepaste wetenschap geworden, te weten toepassing, of juist gezegd onderzoek van de mogelijkheid van toepassing, der resultaten van de wetenschap der erfelijkheid. Zooals bekend heet de algemeene erfelijkheidsleer genetiek.

Terecht noemde Hurst⁴⁾ eugenetiek dan ook eenvoudig toegepaste genetiek.

De eugenetische wetenschap, zooals die zich in de laatste jaren heeft ontwikkeld, bepaalt zich, gelijk gezegd, hoofdzakelijk tot de erfelijke factoren, die de hoedanigheid van het nageslacht bepalen en heeft in de eerste plaats tot doel de rasverbetering van den mensch te dienen. In het bijzonder onderzoekt de moderne eugenetiek de mogelijkheid het aantal menschelijke individuen van goeden aanleg in verhouding tot het gehele aantal te vergrooten. Veredeling van de soort mensch is haar doelwit, aldus Van Loghem⁵⁾ in zijn Algemeene gezondheidsleer. Evenzoo omschrijft Waterink⁶⁾ de eugenetiek als de wetenschap van de menschelijke rasverbetering.

Hieruit volgt, dat bij de eugenetiek de erfelijke aanleg in het centrum van de belangstelling staat. Wel volgen de eugenetici met belangstelling het werk, dat door diegenen wordt verricht, welke zich meer rechtsstreeks met omgevings- en opvoedingsinvloeden bezighouden (sociologen, juristen, philanthropen, opvoeders e.d.), maar hun daadwerkelijk streven is toch alleen gericht op de kiemen en voortplantingsverhoudingen der menschen.

1) Dr M. A. van Herwerden: Erfelijkheid bij den mensch en Eugenetiek. Amsterdam, 1929, blz. 336.

2) Idem: Erfelijkheidsverschijnselen bij den mensch en Eugenetica. N. T. v. Gen., 1924, I, blz. 722.

3) Dr P. J. Waardenburg: De biologische achtergrond van aanleg, milieu en opvoeding. Groningen, 1927, D I, blz. 121.

4) Geciteerd naar Dr G. P. Frets: Erfelijkheid. Amsterdam, 1935, blz. 112.

5) Prof. Dr J. J. van Loghem: Algemeene Gezondheidsleer. Amsterdam, 1935, blz. 318.

6) Prof. Dr J. Waterink: Iets over de moderne eugenetische wetenschap in verband met onze antirevolutionaire beginselen. A. R. Staatskunde, 1931, blz. 469.

Dr Gispren sprekend tot Chr. Gereformeerden en Gereformeerden in de Nederl. Herv. Kerk over den kerkelijken strijd zijner dagen:

Beminden in den Heere, laat u raden en smeekt den Heere om een open oog en helderheid in Zijnen weg en in de ordeningen Zijns Koninkrijks. Langs dien weg komen wij, die van weerszijden beweren, dat wij bij elkander hooren, ook weer bij elkander, al staan wij dan gelijk daar in Schotland de Vrije Presb. en de Free Church slechts naast malkander, maar wij doen dat dan als Kerken van Christus onder onzen eenigen Wetgever, Rechter en Koning.

Kuyper plaatst er onder:

Hierop nu vragen we: Is dit een zuiver kerkbegrip? Is het goed, als er, gelijk in Schotland, twee, drie kerken zijn, die apart bestaan als Kerkgenootschappen door heel het land en die slechts geestelijke eenheid in Christus hebben?

Ons dankt neen.

Dit kan en mag niet.

Er is één geestelijke kerk, die aan alle plaatsen der aarde is, en die slechts plaatselijk onderscheiden, zich naar de eenheid der belijdenis openbaart.

Dr A. KUYPER.

De Heraut, No. 332, 19-4-1885.

Was, en is trouwens nog, de grondslag van de eugenetische wetenschap het verlangen de goede geboorten te bevorderen, het uitgangspunt der moderne eugenetiek is meer de wenschelijkheid paal en perk te stellen aan de gevolgen van een kunstmatige selectie in verkeerde richting onder invloed der cultuur. Of met andere woorden gezegd, de eugenetica richt zich niet alleen op middelen, welke de goede geboorten kunnen bevorderen, maar eveneens op die middelen, welke de procreatie van z.g.n. minderwaardigen beperken of verhinderen. Om deze redenen definieerde Waardenburg⁷⁾ de eugenetica als de leer, die zich bezighoudt met het wel en wee van het nageslacht, die dit laatste zooveel mogelijk met behulp van moreel aangewezen of toelaatbare middelen tracht te beperken en die in het bijzonder de vermenigvuldiging van gunstige effectoren beoogt.

De eugenetiek heeft derhalve tweërlei doel: positief het bevorderen der voortplanting van personen, die uit eugenetisch oogpunt daarvoor in aanmerking komen en negatief het tegengaan van de voortplanting van personen, van wie verwacht wordt, dat zij langs erfelijken weg op hun nageslacht ongewenscht geachte lichamelijke of geestelijke eigenschappen doen overgaan.

Op dit laatste doelde Honing⁸⁾, toen hij de eugenetiek aldus omschreef: „In het kort kan men zeggen, dat de eugenetica beoogt de schadelijke dwazigheid van de humaner rechtspleging en de „hooge vlucht der medische wetenschap, die ook „de zwakkelingen in het leven houdt, de natuurlijke selectie tegengaat, te compenseren op de „meest mogelijk humane wijze: geen directe selectie ten koste van de minderwaardigen zelf, „zooals vroeger, doch selectie, die slechts ten „deele komt van een niet-geboren nageslacht.“

Positieve en negatieve eugenetiek zijn echter niet scherp te scheiden. Vraagstukken als geboorteregeling en geneeskundig onderzoek vóór het huwelijk b.v. raken beide terreinen. Niettemin is 't van belang deze onderscheiding goed in het oog te houden.

Samenvattend kan men de hoofdgedachten der eugenetiek als volgt omschrijven⁹⁾:

1. Geestelijke en lichamelijke afstamming (descendentie).

7) Dr P. J. Waardenburg: Christendom en Eugenetiek. Erfelijkheid bij de mens, 1936, blz. 4.

8) Prof. Dr J. A. Honing: Erfelijkheid en Samenleving. Wageningen, 1934, blz. 23.

9) Naar Dr P. J. Waardenburg: Oorsprong en doeleinden der eugenetiek. Afkomst en toekomst, 1937, blz. 6—7.